

Grenzen

Net geabonneerd op een dienst om muziek te streamen wist ik weer waarom ik daarmee zo lang had gewacht. Plots stonden miljoenen tracks tot mijn beschikking. Ik voelde mij als een vos in de kippenren: waar moest ik in vredesnaam beginnen?!

Onbegrensdheid is een energieslurper. Denk aan de pinguïns uit de film *Madagascar*, die op zoek gaan naar waar ze vandaan komen. Eindelijk hebben ze Antarctica bereikt. Ontmoedigd en ingezakt staren ze in de grote witte ruimte. De wind blaast guur als er een tegen de anderen zegt: "Well, this sucks..." Je ziet meteen waarom: de plek waar ze naar hebben uitgekeken, ziet er bij gebrek aan onderscheidende kenmerken in alle windrichtingen hetzelfde uit. Het heeft geen zin om in beweging te komen.

Toch zie ik veel advertenties waarin bedrijven me hun gebrek aan grenzen als unique sellingpoint onder ogen brengen. De onbegrensde mogelijkheden van hun data-applicaties, betonmorteloplossingen, technologische innovaties. En vooral ook de onbegrensde opleidings-, ontwikkel- en carrière-mogelijkheden voor hun werknemers. Onbegrensdheid is een aanbeveling omdat we grenzen doorgaans associëren met iets negatiefs. Ze belemmeren het vrij verkeer van mensen, diensten en goederen. Ze verkleinen onze opties. Grenzen zijn in alle opzichten beperkend.

Zou het?

Een effectieve manier om van iets niets te maken, is de grenzen weg te halen. Uiteindelijk ziet het er dan overall hetzelfde uit, welke kant je ook opgaat. En daarmee sorteren onbegrensde mogelijkheden hetzelfde effect als de afwezigheid ervan. Is je werk onbegrensd uitdagend of zet het een rem op je kunnen? Groeien de bomen tot in de hemel of zijn je ontwikkelkansen nul? Zowel in het ene als in het andere geval gaat de fut eruit. Wat maakt het uit of je je inspant? Je komt immers waar je al was.

Om in beweging te komen en te blijven hebben we perspectief nodig. De 'stip op de horizon' geeft diepte aan het landschap en een richting aan je inspanningen. Een slagboom is er om omhoog te doen. Een grens is er om tegenaan te duwen en te overschrijden.

Onlangs zag ik in een documentaire de beeldhouwer Eduardo Chillida aan het werk. Met staal, beton en steen trok hij lijnen in de ruimte en langs die lijnen ontstond een beeld. Het was er als mogelijkheid altijd al geweest, maar was onopgemerkt gebleven tot de kunstenaar als een hedendaagse Michelangelo langskwam. Beeldhouwen is werken met grenzen. De beeldhouwer verandert met hamer, beitel en vijl de grenzen van de steen waarin hij werkt tot een beeld. Door de ruimte te begrenzen brengt hij een vorm voort.

Begrenzen is een scheppende activiteit. Door slim grenslijnen te trekken, beeldhouwen we aan een energiek (werkend) bestaan van onszelf en van anderen. Die muziekstreamingdienst snapt dat overigens – die levert een programma mee dat lijnen trekt in die onbegrensde mogelijkheden door de gebruikers, bouwend op wat ze al kennen en kunnen, stukje bij beetje nieuwe dingen te laten ontdekken en hun grenzen te (laten) verleggen. «

Gert van der Kolk | vennoot OIO (bureau voor Organisaties in Ontwikkeling), traint, adviseert en schrijft over samenwerkingsvragen.